

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. 3. Сорока Ю. Ставлення до минулого <http://www.historians.in.ua/index.php/en/doslidzhennya/1337-yuliia-soroka-stavlennia-do-mynuloho>. 4. Хмелько В. 63% відсотки вважають рідною мовою українську <https://www.obozrevatel.com/interview/hmelko-63-vidsotki-vvazhayut-ridnoyu-movoyu-ukrainsku.htm>.

Г. С. Онуфрієнко, Є. В. Коваленко

МОВИ ОФІЦІЙНИХ ВЕРБАЛЬНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ У ЄВРОСОЮЗІ

У всі часи своєї актуальності та практичної цінності не втрачають такі глобальні проблеми, як мова і нація, мова і держава, національна мова і її варіанти, державна й офіційна мова, мова в міжнародних відносинах, мовний режим у міжнародних організаціях. Соціолінгвістами виокремлено, зокрема, три різні моделі мовного режиму: «одна мова – один соціум»; «одна мова – різні соціуми», «одна мова у своїх варіантах – один соціум»; «різні мови – один соціум» [1]. Факт існування мультилінгвальної панорами світу вимагає постійного контролю мовних процесів задля збереження мовного розмаїття світової спільноти та дотримання прав їхніх носіїв, тобто прогресивної мовної політики, особливо в інтеграційних процесах. Багатомовність – один із найсерйозніших викликів і для Європейського Союзу (ЄС). Відтак, кожен документ і підзаконний акт, постанова, розпорядження, рекомендація нині публікуються 24 мовами. Навіть розроблено європейську магістерську програму з підготовки перекладачів для роботи в ЄС. Щороку 26 вересня в ЄС проводиться Європейський день мов, мета якого – від популяризації мультилінгвізму до вивчення громадянами ЄС іноземних мов упродовж життя та неурядового співробітництва.

Офіційні мови Євросоюзу – це мови, що мають спеціальний статус у діяльності ЄС. Кожна країна-член, вступаючи в Союз, визначає, яку мову чи мови вона проголошує як офіційну. ЄС керується принципами рівноправ'я: «одна країна – одна мова», «єдність у розмаїтті».

ЄС використовує 24 офіційні робочі мови, з них германські (англійська, датська, нідерландська, німецька, шведська), романські (іспанська, італійська, португальська, румунська, французька), балтійські (латиська, литовська), слов'янські (південнослов'янські: болгарська, словенська, хорватська; західнослов'янські: польська, словацька, чеська), кельтські (ірландська), фіно-угорські (естонська, фінська, угорська), семіто-хамітські (мальтійська). Новогрецька мова посідає серед індоєвропейських мов окреме місце на рівні мовної групи. Отже, офіційні і робочі мови Євросоюзу походять із трьох мовних сімей (20 мов з індоєвропейської, 1 мова з семіто-хамітської та 3 мови з уральської), проте найбільше – з індоєвропейської мовної сім'ї. Важливі документи перекладаються кожною офіційною мовою, однак не є офіційними мовами ЄС, попри те, що є державними мовами країн-членів ЄС, люксембурзька (офіційна мова Люксембургу) і турецька (офіційна мова Кіпру) мови [2]. Більшість офіційних мов ЄС базуються на латинській абетці, крім Болгарії, яка користується кирилицею, та Греції з її грецькою абеткою.

Аби громадяни держав ЄС не втратили мовну самобутність, її унікальність, створюються умови, які дають можливість вдосконалювати знання і вміння з рідної (першої) мови, вивчати не менше двох іноземних мов, що дозволить підвищити їхню конкурентоздатність на європейському і світовому ринках праці, збагачувати їх інтелектуально. Документи ЄС свідчать, що його мовна політика задекларована і реалізовується у трьох взаємопов'язаних напрямках: 1) заохочення вивчення мов та підтримування лінгвальної різноманітності у суспільстві; 2) просування багатомовної економіки; 3) сприяння просуванню соціальної інтеграції через вдосконалення практичного знання мов.

Усі без винятку рішення, що ратифікуються офіційними органами ЄС, перекладаються всіма офіційними мовами ЄС. Громадяни ЄС мають право звертатися в офіційні органи ЄС (незалежно від країни базування) та отримувати письмові відповіді на свої запити будь-якою з офіційних мов. На сесіях Європарламенту та Ради Євросоюзу завжди здійснюється синхронний переклад усіма офіційними мовами ЄС. Відомо, що на переклади ЄС щороку витрачає практично чверть мільярда євро. При обговоренні питання про запровадження єдиної мови міжнародного спілкування в Європі найчастіше згадуються англійська та штучна мова есперанто. Разом із тим аналіз комунікативної практики на території ЄС переконує у поширенні «європейської двомовності», коли фактично в роботі інстанцій (за винятком суто офіційних заходів) використовуються в основному англійська, французька та, меншою мірою, німецька (це і є три робочі мови Єврокомісії) мови. Інші мови використовуються залежно від ситуації, тобто вмотивовані контекстуально.

Отже, здійснювана різновекторна мовна політика ЄС, зміст відповідних його чинних юридичних документів, пропонованих і вже реалізовуваних ініціатив та програм, розроблюваних і впроваджуваних проєктів свідчать про постійне зростання ваги мовної політики в його діяльності (це навіть відбилося на структурі Єврокомісії), про надзвичайну важливість вивчення і вмотивованого користування мовами в інтеграційних процесах. Як універсальна цінність, офіційні мови ЄС сприяють взаєморозумінню, співробітництву, прогресу. Єдність ЄС підтримується розмаїттям та гармонійним співіснуванням офіційних робочих мов.

Список використаних джерел

1. Онуфрієнко Г. С. Перспективи розвитку мов у багатонаціональній державі / Г. С. Онуфрієнко, С. О. Хваткова. Проблеми мовно-культурної політики в умовах Болонського процесу: матеріали Всеукр. наук. конф. Запоріжжя: ЗДІА, 2007. С. 17-19. 2. Офіційні мови Євросоюзу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Офіційні_мови_Євросоюзу.

А. К. Павельєва, Н. В. Борута

КЛАСИФІКАЦІЇ НАЗВ КІНОФІЛЬМІВ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Згідно останніх досліджень, щоб гарно провести вечір, більшість людей зараз обирають не гарну й цікаву книгу, а останній голлівудський кіношедевр. Американський кінематограф зараз надзвичайно сильно впливає на культури інших країн. Більше того, кіноіндустрія не менш активно сприяє й наповненню світових мов американськими неологізмами, що змушує вітчизняний кінопереклад стрімко розвиватися й винаходити нові стратегії.

Заголовок кінофільму дає можливість кіноглядачеві з першого погляду зорієнтуватися, чи даний фільм вартий перегляду. Відповідно, кінозаголовок повинен характеризуватися точністю вираження смислу фільму, тобто ясністю та простотою форми – він повинен одночасно і легко сприйматися, і бути зрозумілим глядачеві [3, с. 20]. Саме назва кінофільму, на думку А. Велева-Борисова, виконує функцію антиципації, тобто очікування певної події [1].

Кінозаголовки зазвичай виконують наступні функції:

- 1) сигнальну – приваблює увагу глядача, наприклад: «Godzilla: King of the Monsters» – «Годзілла II: Король монстрів», 2019 р.;
- 2) інформативну – дає уявлення про смисл фільму, наприклад: «How to Train Your Dragon: The Hidden World» – «Як приборкати дракона 3: Прихований світ», 2019 р.;
- 3) змістову – передає основну тему або ідею кінофільму, наприклад: